

LAUSUNTOJA JA SELVITYKSIÄ 2007:8

Pohjoismainen luovuttamissopimus

Lausuntotiivistelmä

OIKEUSMINISTERIÖN LAUSUNTOJA JA SELVITYKSIÄ 2007:8

Pohjoismainen luovuttamissopimus

Lausuntotiivistelmä

ISSN 1458-7149
ISBN 978-952-466-563-6 (nid.)
ISBN 978-952-466-564-3 (PDF)
Oikeusministeriö
Helsinki

KUVAILULEHTI

OIKEUSMINISTERIÖ

Julkaisun päivämäärä
20.4.2007

<p>Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)</p> <p>Tanja Innanen</p>	<p>Julkaisun laji Lausuntotiivistelmä</p>		
	<p>Toimeksiantaja Oikeusministeriö</p>		
	<p>Toimielimen asettamispäivä</p>		
<p>Julkaisun nimi Pohjoismaiden luovuttamissopimus Lausuntotiivistelmä</p>			
<p>Julkaisun osat 1 Johdanto, 2 Lausuntopalaute, Liite</p>			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Oikeusministeriö asetti 11.7.2006 työryhmän, jonka tehtävänä oli laatia ehdotus hallituksen esitykseksi Pohjoismaiden välistä rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevan yleissopimuksen (pohjoismainen pidätysmääräys) kansallisesta hyväksymisestä ja voimaansaattamisesta. Työryhmä luovutti mietintönsä 5.12.2006 (Pohjoismainen luovuttamissopimus, oikeusministeriön työryhmämietintö 2006:22).</p> <p>Mietinnössä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi edellä mainitun pohjoismaisen luovuttamissopimuksen. Lisäksi ehdotetaan, että rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Pohjoismaiden välillä säädettäisiin laki, jolla kumottaisiin vuoden 1960 pohjoismainen luovuttamislaki. Ehdotetussa laissa olisivat säännökset luovuttamismenettelystä ja luovuttamisen aineellisista edellytyksistä.</p> <p>Oikeusministeriö pyysi 31.1.2007 päivätyllä lausuntopyynnöllä ehdotuksesta lausunnon yhteensä 24 eri viranomaiselta, järjestöltä ja henkilöltä. Lisäksi korkeimmalle oikeudelle varattiin tilaisuus antaa mietinnöstä lausunto. Pyydettyistä lausunnoista saapui 15. Tähän lausuntotiivistelmään on koottu mietinnöstä annetut lausunnot.</p> <p>Kaikki lausunnonantajat ovat pitäneet perusteltuna pohjoismaisen luovuttamissopimuksen hyväksymistä sekä pohjoismaista luovuttamismenettelyä koskevan uuden lain säätämistä. Lausunnoissa on kiinnitetty huomiota lain soveltamisalaan sekä eräisiin muihin säännösehdotuksiin.</p>			
<p>Avainsanat: (asiasanat) Rikoksentekijän luovuttaminen, pohjoismainen pidätysmääräys, oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa</p>			
<p>Muut tiedot tiedot (Oskari- ja HARE-numero, muu viitenumero) OM 10/41/2006, OM036:00/2006</p>			
<p>Sarjan nimi ja numero Oikeusministeriön lausuntoja ja selvityksiä 2007:8</p>	<p>ISSN 1458-7149</p>	<p>ISBN 978-952-466-563-6 (nid.) 978-952-466-564-3 (PDF)</p>	
<p>Kokonaissivumäärä</p>	<p>Kieli suomi</p>	<p>Hinta</p>	<p>Luottamuksellisuus julkinen</p>
<p>Jakaja Oikeusministeriö</p>	<p>Kustantaja Oikeusministeriö</p>		

PRESENTATIONSBLAD

JUSTITIEMINISTERIET

Utgivningsdatum
20.4.2007

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare)		Typ av publikation Remissreferat	
Tanja Innanen		Uppdragsgivare Justitieministeriet	
		Datum då organet tillsattes	
Publikation (även den finska titeln) Den nordiska konventionen om överlämnande på grund av brott (Pohjoismainen luovuttamissopimus)			
Publikationens delar			
<p>Referat</p> <p>Justitieministeriet tillsatte 11.7.2007 en arbetsgrupp som hade som uppdrag att sammanställa en regeringens proposition om det nationella godkännandet och ikraftsättandet av den nordiska konventionen om överlämnande på grund av brott (Nordisk arresteringsorder). Arbetsgruppen överlämnade sitt betänkande 5.12.2002 (Pohjoismainen luovuttamissopimus, justitieministeriets arbetsgruppsbetänkande 2006:22)</p> <p>I betänkandet föreslås att riksdagen godkänner den nämnda nordiska konventionen om överlämnande på grund av brott. Dessutom föreslås det att det stiftas en lag om utlämning mellan Finland och de övriga nordiska länderna. Lagen skall upphäva 1960 års nordiska utlämningslag. I den föreslagna lagen skall ingå bestämmelser om utlämningsförfarandet och om de materiella förutsättningarna för utlämning.</p> <p>Justitieministeriet anhöll med en begäran daterad 31.1.2007 av 24 olika myndigheter, organisationer och personer om ett utlåtande med anledning av förslaget. Dessutom bereddes högsta domstolen en möjlighet att ge ett utlåtande angående förslaget. Av remissinstanserna gav 15 ett utlåtande. I detta remissreferat har sammanställts de utlåtanden som gavs med anledningen av förslaget.</p> <p>Alla remissinstanser har ansett det motiverat att godkänna den nordiska konventionen om utlämning på grund av brott samt att stifta en ny lag angående det nordiska utlämningsförfarandet. I utlåtandena har man fäst uppmärksamhet vid lagens tillämpningsområde och vid vissa andra förslag till bestämmelser.</p>			
<p>Nyckelord</p> <p>Utlämning av gärningsman, nordisk arresteringsorder, rättsligt samarbete i brottsärenden</p>			
Övriga uppgifter (Oskari- och Harenr, övrigt referensnr JM 10/41/2006, JM036:00/2006			
Seriens namn och nummer Justitieministeriets utlåtanden och utredningar 2007:8		ISSN 1458-1458-7149	ISBN 978-952-466-479-563-6 (häft.) 978-952-466-480-564-3(PDF)
Sidoantal 17	Språk finska	Pris	Sekretessgrad Offentligt
Distribution Justitieministeriet		Förlag Justitieministeriet	

SISÄLLYSLUETTELO

1 Johdanto

2 Lausuntopalaute

2.1 Yleiset arviot ehdotuksesta

2.2 Lain soveltamisala

2.3 Luovuttamisen edellytykset ja kieltäytymisperusteet

2.4 Muut vapaudenmenetystä koskevat toimenpiteet

2.5 Liitännäiset rikokset

2.6 Ehtojen noudattaminen

2.7 Toimivaltaiset viranomaiset

2.8 Syyttäjän asema

2.9 Pyynnön muoto

2.10 Kieli ja käännökset

2.11 Säilöön ottaminen

2.12 Määräajat

2.13 Puolustaja

2.14 Luovuttamisen pyytäminen

2.15 Erityissäännön noudattaminen

2.16 Etsintä, takavarikko ja omaisuuden siirtäminen

2.17 Vapaudenmenetysajan vähentäminen

2.18 Terminologia

2.19 Pakkokeinolain muuttaminen (1 luvun 8 §)

2.20 Henkilöstövaikutukset

2.21 Muuta

LIITE

1 Johdanto

Oikeusministeriö asetti 11 päivänä heinäkuuta 2006 työryhmän, jonka tehtävänä oli laatia ehdotus hallituksen esitykseksi Pohjoismaiden välistä rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevan yleissopimuksen (pohjoismainen pidätysmääräys) kansallisesta hyväksymisestä ja voimaansaattamisesta.

Valmistelun lähtökohdaksi asetettiin se, että pohjoismaisesta luovuttamismenettelystä säädettäisiin oma laki, joka sisältäisi kaikki asiaa koskevat säännökset. Lisäksi luovuttamismenettelyn suhteessa Pohjoismaihin tuli vastata pitkälle sitä menettelyä, joka on voimassa suhteessa EU:n jäsenvaltioihin. Työryhmän tuli lisäksi selvittää, voidaanko luovuttamismenettelyä yksinkertaistaa esimerkiksi siten, että niissä tilanteissa, joissa Suomesta luovutettavaksi pyydetty suostuu luovuttamiseen, luovuttamista koskevan päätöksen tekisi syyttäjä. Työryhmä luovutti mietintönsä 5 päivänä joulukuuta 2006 (Pohjoismainen luovuttamissopimus, Oikeusministeriön työryhmämietintö 2006:22).

Ehdotuksessa esitetään, että eduskunta hyväksyisi Kööpenhaminassa 15 päivänä joulukuuta 2005 tehdyn rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevan Pohjoismaiden välisen sopimuksen (pohjoismainen pidätysmääräys), jäljempänä pohjoismainen luovuttamissopimus. Ehdotuksessa esitetään lisäksi, että rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Pohjoismaiden välillä säädettäisiin laki, jolla kumottaisiin vuoden 1960 pohjoismainen luovuttamislaki. Ehdotetussa laissa olisivat säännökset luovuttamismenettelystä ja luovuttamisen aineellisista edellytyksistä.

Menettely olisi lähes yhdenmukainen rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain kanssa. Luovuttamisesta toiseen Pohjoismaahan päättäisivät jatkossa sisäasiainministeriön sijasta Helsingin, Kuopion, Oulun ja Tampereen kärjäoikeudet. Toimivaltaisista syyttäjiä olisivat näiden kärjäoikeuksien tuomiopiireissä toimivat kihlakunnansyyttäjät. Kärjäoikeuden päätöksestä voitaisiin valittaa korkeimpaan oikeuteen.

Henkilö voitaisiin luovuttaa esitutkinta- ja syytetoimenpiteitä varten sellaisen rikoksen johdosta, josta on säädetty rangaistukseksi vankeutta, tai vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa varten. Suurimpana muutoksena luovuttamisen aineellisissa edellytyksissä olisi, ettei laissa olisi erityisiä rajoituksia luovuttaa Suomen kansalainen. Myöskään poliittista rikosta koskevaa luovuttamiskieltoa ei olisi. Suomen kansalainen olisi kuitenkin oikeutettu suorittamaan toisessa Pohjoismaassa tuomitun vankeusrangaistuksen Suomessa, jos tällainen ehto hänen pyynnöstään otetaan luovuttamispäätökseen. Luovuttaminen ei pääsääntöisesti edellyttäisi sitä, että luovuttamispynnön perusteena oleva teko olisi myös Suomen lain mukaan rangaistava.

Mietintö on yksimielinen.

Oikeusministeriö pyysi ehdotuksesta lausunnon 24 eri viranomaiselta, järjestöltä ja henkilöltä. Lisäksi korkeimmalle oikeudelle varattiin tilaisuus antaa mietinnöstä lausunto. Tiivistelmän liitteenä on luettelo lausunnonantajista. Pyydytyistä lausunnoista saapui 15. Korkein oikeus ja eduskunnan oikeusasiamies ilmoittivat, etteivät ne anna asiassa lausuntoa.

2 Lausuntopalaute

2.1 Yleiset arviot ehdotuksesta

Kaikki lausunnonantajat pitivät perusteltuna pohjoismaisen luovuttamissopimuksen hyväksymistä sekä pohjoismaista luovuttamismenettelyä koskevan uuden lain säätämistä. Lähes kaikki lausunnonantajat katsoivat lisäksi, että ehdotettu uusi lainsäädäntö helpottaisi ja selkiyttäisi merkittävästi luovuttamiskäytäntöjä.

Ulkoasiainministeriö ja *Kuopion käräjäoikeus* ilmoittivat, ettei niillä ole huomautettavaa ehdotuksen sisältöön.

2.2 Lain soveltamisala

Keskeisimmät lausunnoissa tehdyt muutosehdotukset koskevat ehdotetun uuden pohjoismaisen luovuttamislain soveltamisalaa.

Oikeusministeriön kansainvälinen yksikkö toteaa, että salliessaan rikoksesta epäillyn luovuttamisen myös pelkästään esitutkintaa varten ehdotus poikkeaa merkittävästi rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003, jäljempänä EU-luovuttamislaki) mukaisesta järjestelmästä. Kansainvälinen yksikkö ei pidä ehdotettua soveltamisalan laajennusta tarkoituksenmukaisena, vaikka tarkoituksena olisi sallia luovuttaminen samoihin tarkoituksiin kuin rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden pohjoismaiden välillä annettu laki (270/1960, jäljempänä pohjoismaainen luovuttamislaki) tällä hetkellä sallii. Kansainvälinen yksikkö katsoo, että Suomeen luovuttamisen osalta on vaara, että sopimuksen tarkoittamasta oikeudellisesta päätöksestä tulee käytännössä esitutkintaviranomaisen antama ja syyttäjän vahvistama kuulusteluun noutomääräys. Rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain (456/1970, jäljempänä yleinen luovuttamislaki) puitteissa tällainen menettely on ollut tavanomaista ennen kuin oikeusministeriö puuttui menettelyyn.

Kansainvälinen yksikkö ei pidä ehdotuksen taustalla olevaa ajatusta syyttäjistä Suomeen luovuttamisen tarkoituksenmukaisuutta kontrolloivana tahona realistisena, kun otetaan huomioon syyttäjien ja esitutkintaviranomaisten keskinäisen toimivallan sääntely yksittäisen rikosasian esitutkinnassa. Yksikkö pitää tältä osin ehdotusta myös pohjoismaisen luovuttamissopimuksen ruotsin- ja suomenkielisen tekstin sanamuodon vastaisena. Yksikkö pitää virheellisenä työryhmän esittämää näkemystä siitä, että pohjoismaisen luovuttamissopimuksen suomenkielinen teksti on sopimuksen soveltamisalan osalta epäonnistunut. Työryhmän käsityksen vastaisesti kansainvälinen yksikkö ei katso pohjoismaisen luovuttamissopimuksen johdannon 3 kohdan tukevan käsitystä siitä, että sopimus soveltuisi myös luovuttamiseen esitutkintaa varten. Yksikön mukaan sopimuksen soveltamisalaan kuuluu ehdotuksen mukaisesti rikoksesta epäillyn luovuttaminen, mutta sopimustekstistä ei voi tehdä johtopäätöstä, että luovuttaminen voisi tapahtua myös pelkästään esitutkintaa varten. Yksikkö ei myöskään pidä sopimuksen selitysmuistiota riittävänä lähteenä sopimuksen sanamuodon vastaiselle tulkinnalle.

Valtakunnansyyttäjänvirasto katsoo, että lakiehdotuksen perusteluissa tulisi painokkaammin ilmaista, että pidätysmääräyksen nimenomaisena tarkoituksena on luovuttaa henkilö

rikosoikeudenkäyntiä varten. Virasto katsoo, että tämä käy selvästi ilmi sopimustekstistä. Viraston mukaan selitysmuistiossa on tuotu esille, että myös epäillyn asemassa oleva henkilö voidaan luovuttaa. Tämän täytynee tarkoittaa sitä, että näin voidaan tehdä, jos olemassa olevien tietojen perusteella on selvää, että syyte tullaan nostamaan. Viraston mukaan oikeuskäytännössä on esiintynyt tilanteita, joissa asiassa on käynnistetty pohjoismainen luovuttamismenettely, vaikka ei ole varmuutta siitä, johtaako esitutkinta oikeudenkäyntiin. Virasto katsoo, että tämä ei liene luovuttamissääntelyn ratio. Tilanne on tältä osin varsin epätydyttävä ja luovutettavan oikeusturvankin kannalta arveluttava, jos luovutettu kuulustelujen jälkeen päästetään vapaaksi eikä asiasta koskaan seuraa oikeudenkäyntiä tai sellainen järjestetään myöhemmin ja sitä varten käynnistetään häntä vastaan uusi luovuttamismenettely. Eräissä tällaisissa käytännön tapauksissa Suomen viranomaisten menettelyä on kansainvälisesti arvosteltu.

Lisäksi valtakunnansyyttäjänvirasto katsoo, että hallituksen esityksessä olisi selkeämmin tuotava esille se, että esitutkintatoimenpiteet tulee suorittaa ennen kaikkea kansainvälisen rikosoikeusavun mahdollisuuksia käyttäen. Esimerkiksi mahdollisuus osallistua epäillyn kuulustelemiseen toisessa Pohjoismaassa on kohtuullisten etäisyyksien johdosta helpompaa kuin kauempana sijaitsevien maiden kanssa. Lisäksi on hyvä huomata, että syytetoimenpiteiden siirtäminen toiseen Pohjoismaahan voi olla varteen otettava vaihtoehto varsin ankaran henkilön vapautteen kohdistuvan luovuttamismenettelyn sijasta.

Helsingin kihlakunnan syyttäjänvirasto toteaa, että jonkinasteista huolta aiheuttaa ehdotus, jonka mukaan rikoksesta epäilty henkilö voitaisiin luovuttaa esitutkintatoimenpiteitä varten. Virasto katsoo, että esitutkintaa varten tapahtuvaan luovuttamiseen voitaisiin suostua, mutta ei väljemmillä perusteilla kuin vapaudenriistoon pelkän rikosepäilyn perusteella kotimaassa muutoinkaan. Rikoksen johdosta tapahtuva luovuttaminen on yksilön oikeuksiin merkittävästi vaikuttava toimenpide, jota harkittaessa tulee aina ensin hyödyntää muut käytettävissä olevat keinot, muun muassa epäillyn henkilön kuuleminen oikeusaputeitse vieraassa valtiossa.

Tampereen kihlakunnan syyttäjänvirasto pitäisi selkeämpänä, että ehdotetun lain soveltamisalan osalta käytettäisiin samoja sanontoja kuin EU-luovuttamislaisissa. Virasto pitää tältä osin lain perusteluja sekavina, sillä niistä saa jopa käsityksen, että luovuttaminen pohjoismaisen luovuttamissopimuksen perusteella olisi mahdollista myös pelkästään esitutkintatoimenpiteitä varten. Virasto pitää tätä käsitystä varsin arveluttavana, vaikka näin olisi Pohjoismaiden välillä ennen meneteltykin. Sopimuksen sanamuoto ei myöskään tue tätä käsitystä. Selvää on, että luovuttamista voidaan pyytää, vaikka asia olisi vasta esitutkintavaiheessa. Kun syyttäjä antaa esitutkintavaiheessa olevassa jutussa pidätysmääräyksen, asiassa täytyy kuitenkin olla sen verran selvitystä, että hän mielellään ajattelee sen johtavan syytteesen. Periaatteena täytyy pitää sitä, ettei luovuttaminen tapahdu vain esitutkintaa varten.

Keskusrikospoliisi sitä vastoin toteaa, että on hyvä asia, että luovuttaminen on mahdollista joiltain osin vielä laajemmin kuin EU-luovuttamislaisissa, muun muassa siltä osin, että luovuttamista voidaan pyytää myös esitutkintatoimenpiteitä varten.

Helsingin käräjäoikeus katsoo, että perusteluissa esitetty käsitys siitä, että ehdotetun pohjoismaisen luovuttamislain soveltamisala olisi laajempi kuin EU-luovuttamislaisissa, ei pitäne paikkaansa. EU-luovuttamislaki edellyttää luovuttamista syytetoimenpiteitä varten, mutta luovuttaminen on mahdollista jo esitutkintavaiheessa. Lisäksi ehdotetun pohjoismaisen luovuttamislain 50 §:n 1 momentin mukaan edellytyksenä luovuttamispäätöksen esittämiselle on, että pyynnön perusteena tulee olla vangitsemispäätös. Käräjäoikeuden mukaan käytännössä luovuttaminen Suomeen

esitutkintatoimenpiteitä varten tulisi koskemaan vain tilanteita, joissa kuuleminen ei voisi tapahtua virka-apuna.

Professori Dan Frände kiinnittää huomiota sopimuksen soveltamisalan vaikuttavan ruotsinkielisessä sopimustekstissä käytetyn lagföring -käsitteen tulkintaan. Sopimuksessa käsitteellä tarkoitetaan toimenpiteitä, jotka voivat johtaa vankeusrangaistukseen tai muuhun vapaudenmenetystä tarkoittavaan toimenpiteeseen. Kielellisesti on oikein katsoa, että lagföring tarkoittaa kaikkia virallisia toimenpiteitä, jotka voivat johtaa lopulliseen tuomioon, eli esitutkintaa, syyteharkintaa sekä pääkäsittelyä. Toisaalta käsitteen voidaan myös katsoa tarkoittavan ainoastaan pääkäsittelyä. Frände katsoo, että ehdotetun lain 1 §:n ruotsinkielistä sanamuotoa tulisi muuttaa siten, että lain soveltamisalaan kuuluisivat ”åtgärder för förundersökning eller väckande eller drivande av åtal”. Sopimuksen norjan- ja tanskankielisissä teksteissä on käytetty käsitettä straffolging, jonka Fränden mukaan voidaan katsoa kattavan sekä esitutkinnan, syyteharkinnan että pääkäsittelyn.

2.3 Luovuttamisen edellytykset ja kieltäytymisperusteet

Tampereen käräjäoikeus kiinnittää huomiota siihen, että luovuttamisen edellytykset olisivat varsin matalat, erityisesti rikoksesta epäillyn osalta. Menettely voisi tulla koskemaan suhteellisen vähäisiäkin rikosasioita, eikä tämä voisi olla tarkoituksenmukaista kaikissa tapauksissa. Ehdotus jättää harkintavallan hyvin pitkälle lain soveltajille.

Helsingin käräjäoikeus pitää perusteltuna, että luovuttamiseen Suomesta toiseen Pohjoismaahan suostutaan kaksoisrangaistavuutta tutkimatta. Perusteltua on myös se, ettei rangaistukselle, joka teosta voi seurata, aseteta tarkempia edellytyksiä kuin pelkkä vankeusrangaistuksen tuomitsemismahdollisuus. Käytännössä tarkoituksenmukaisuus- ja kustannusasiat tulevat määräämään, kuinka vähäisiä tekoja luovuttamispyynnöt koskisivat. Käräjäoikeus pitää perusteltuna, että ehdotettuun lakiin ei ole otettu Suomesta Islantiin luovuttamista koskevia erityissäännöksiä, vaikka pohjoismainen luovuttamissopimus tämän sallisi.

Oulun käräjäoikeus pitää perusteltuna, että kaksoisrangaistavuuden edellytyksestä ehdotetaan luovuttavaksi myös omien kansalaisten osalta.

Helsingin käräjäoikeus kiinnittää huomiota siihen, että luovuttamisen perustuessa siihen, että luovutettavaksi pyydetty on pyynnön esittäneessä Pohjoismaassa tuomittu vapausrangaistukseen, ei edellytyksenä ole tuomion täytäntöönpanokelpoisuus toisin kuin Suomen ollessa luovuttamista pyytävänä valtiona vastaavassa tilanteessa 50 §:n 2 momentissa kerrotulla tavalla.

Helsingin käräjäoikeus katsoo, että ehdotetun lain 4 §:n 1 momentin 6 kohdan ihmisoikeusrikkomuksia koskeva kieltäytymisperuste on tarpeeton, koska kyse on luovuttamisesta toiseen Pohjoismaahan, eikä pohjoismaisessa luovuttamissopimuksessa ole vastaavaa kieltäytymisperustetta. Vastaava kieltäytymisperuste sisältyy EU-luovuttamislain 5 §:n 1 momentin 6 kohtaan, mutta EU-luovuttamislain kyseinen säännös on käräjäoikeuden mukaan Euroopan unionin neuvoston eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä tehdyn puitepäätöksen (EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1) vastainen. On jopa todennäköistä, että Suomi joutuu poistamaan mainitun kieltäytymisperusteen EU-luovuttamislaista.

Helsingin käräjäoikeus katsoo, että myös ehdotetun lain 4 §:n 2 momentin inhimillistä kohtuuttomuutta koskeva kieltäytymisperuste on tarpeeton, eikä pohjoismainen luovuttamissopimus sisällä vastaavaa perustetta. Vastaava kieltäytymisperuste sisältyy EU-luovuttamislain 5 §:n 2 momenttiin, joka lisättiin lakiin eduskuntakäsittelyssä. EU-luovuttamislain kyseinen säännös on kuitenkin käräjäoikeuden mukaan Euroopan unionin neuvoston eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä tehdyn puitepäätöksen vastainen. On jopa todennäköistä, että Suomi joutuu poistamaan mainitun kieltäytymisperusteen EU-luovuttamislaista. Ehdotetussa 4 §:n 2 momentissa tarkoitettut kohtuuttomuudet ovat ratkaistavissa esityksessä ehdotetun 44 §:n nojalla siirtämällä täytäntöönpanoa, mitä on pidettävä täysin riittävänä oikeussuojakeinona.

Helsingin käräjäoikeuden mukaan ehdotetun lain 5 §:n 2 kohdassa tarkoitettujen syytettä koskevien ratkaisujen tulisi olla oikeusvoiman saaneita. Tämän johdosta kohta tulisi muotoilla ”on Suomessa oikeusvoimaisesti päätetty jättää syyte nostamatta tai nostetusta syytteestä on oikeusvoimaisesti luovuttu”.

Suomen asianajajaliitto kiinnittää huomiota siihen, että kieltäytymisperusteiden kohdalla ei erikseen mainita tilannetta, jossa luovutettavaksi pyydetty henkilö on tuomittu alioikeudessa, mutta asia on valituksen johdosta vireillä hovioikeudessa. Lainvoimainen tuomio on ehdoton kieltäytymisperuste ja syytteen vireillä olo on harkinnanvarainen, mutta olisi ehkä syytä varsinaisen lakiesityksen perusteluissa pohtia tilannetta, jossa syytetty on sinänsä tuomittu Suomessa, mutta hovioikeus käsittelee esimerkiksi kysymystä rangaistuksen pituudesta.

2.4 Muut vapaudenmenetystä koskevat toimenpiteet

Professori Dan Frände katsoo, että ehdotetun lain 1 ja 2 §:n sanamuotoa tulee muuttaa siten, että käsite vapausrangaistus muutetaan käsitteeksi vapausrangaistus tai muu vapaudenmenetystä tarkoittava toimenpide. Frände ei pidä riittävänä, että lain perusteluissa todetaan, että lain soveltamisalaan kuuluu myös esimerkiksi Ruotsin laissa määrätty överlämnande till rättspsykiatrisk vård –niminen seuraamus. Tällaista seuraamusta ei Ruotsissa kutsuta rangaistukseksi.

Rikosseuraamusvirasto ja Keskusrikospoliisi toteavat, että pohjoismaisen luovuttamissopimuksen 2 artiklan 1 kappaleen mukaan pohjoismainen pidätysmääräys voidaan antaa vapausrangaistustuomion ohella myös muusta vapaudenmenetystä koskevasta toimenpiteestä kuten hoitoseuraamuksesta. Kyseiset tahot kiinnittävät huomiota siihen, että se, miten muut vapaudenmenetystä koskevat toimenpiteet pantaisiin Suomessa täytäntöön, on vielä ratkaisematta, eikä ehdotetussa laissa ole tätä koskevia säännöksiä.

2.5 Liitännäiset rikokset

Valtakunnansyyttäjänvirasto toteaa liitännäisiin rikoksiin liittyen, että hallituksen esityksen perusteluissa olisi hyvä korostaa sitä, että syyttäjän tulee sallivasta erityissäännöstä huolimatta ennen pidätysmääräyksen laatimista selvittää epäillyn henkilön kaikki Suomessa vireillä olevat rikosasiat. Tällä on merkitystä, jotta luovutettua koskevan rikosasian prosessisuunnitelma ja jutun ajaminen oikeudessa tapahtuisi keskitetysti ja tehokkaasti. Tämä on myös luovuttamisen kohteena olevan henkilön kannalta merkityksellistä asiaan valmistautumisen helpottamiseksi.

Helsingin käräjäoikeus kiinnittää huomiota siihen, että ehdotuksen mukaan luovuttaminen koskisi myös pyynnössä mainittuja muita rikoksia, jotka eivät täyttäisi 1 §:n soveltamisalaehtoja. Tämän osalta olisi huomattava, että mikäli liitännäisiä rikoksia ei ole mainittu pyynnössä, niitä ei luovuttamista pyytävässä Pohjoismaassa saada tutkia, jos Suomella olisi ollut niiden osalta pohjoismaisen luovuttamissopimuksen 23 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettu kieltäytymisperuste.

2.6 Ehtojen noudattaminen

Valtakunnansyyttäjänviraston mukaan nykyisessä luovuttamiskäytännössä on ilmennyt tilanteita, joissa luovuttamispäätöksessä mainittua pyyntöä palauttaa henkilö suorittamaan vapausrangaistusta luovuttamispäätöksen tehneeseen valtioon ei ole noudatettu tuomion tultua lainvoimaiseksi. Myös Suomeen kohdistuneessa maatarkastuksessa pidettiin ongelmallisena, ettei Suomessa ole aukottomasti järjestetty ehtojen noudattamisen valvontaa. Viraston mukaan asia tulisi viranomaisten välillä järjestää systemaattiseksi, jonka takia ehdotetun lain perusteluissa tulisi todeta, mille viranomaisille valvonta kuuluisi. Koska palauttaminen on mahdollista vasta tuomion tultua lainvoimaiseksi, asiasta huolehtiminen ei luontevasti istu syyttäjän toimenkuvaan.

2.7 Toimivaltaiset viranomaiset

Helsingin käräjäoikeus, Oulun käräjäoikeus, Tampereen käräjäoikeus, Oulun kihlakunnan syyttäjänvirasto ja Tampereen kihlakunnan syyttäjänvirasto pitävät hyvänä ratkaisuna sitä, että pohjoismaisia luovuttamisasioita hoitaisivat samat viranomaiset kuin EU-luovuttamislain mukaisissa asioissa. *Tampereen käräjäoikeus* katsoo, että EU-luovuttamislaisissa tehdyt ratkaisut ovat osoittautuneet käytännössä toimiviksi.

Myös *keskusrikospoliisin* mukaan ehdotus siitä, että toimivaltaiset viranomaiset ovat samat sekä EU-luovuttamislain mukaisessa menettelyssä että ehdotetussa pohjoismaisessa luovuttamismenettelyssä, on hyvä siinä mielessä, että se selkeyttää ja yhdenmukaistaa luovuttamiskäytäntöjä.

Sisäasianministeriö pitää kannatettavana mietinnössä esitettyä luovuttamisasioiden poliisin osuuden keskittämistä keskusrikospoliisille, koska tämä parantaa asiantuntemuksen hyväksikäyttöä.

2.8 Syyttäjän asema

Helsingin käräjäoikeus, Oulun käräjäoikeus ja Oulun kihlakunnan syyttäjänvirasto pitävät oikeana työryhmän mietinnössä otettua kantaa, jonka mukaan syyttäjälle ei ole päädytty antamaan toimivaltaa päättää luovuttamisesta tilanteesta, jossa luovutettavaksi pyydetty on suostunut luovuttamiseen.

Tampereen kihlakunnan syyttäjänvirasto sitä vastoin piti mielenkiintoisena ajatuksena sitä, että syyttäjälle olisi annettu valta tehdä luovuttamispäätös silloin, jos luovutettavaksi pyydetty suostuu luovuttamiseen. Menettely olisi voinut säästää sekä käräjäoikeuden että syyttäjän työtä. Virasto kuitenkin pitää mietinnössä tehdyille ratkaisulle esitettyjä perusteluita pääosin järkevinä.

2.9 Pyynnön muoto

Professori Dan Frände kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetun lain 11 §:ssä ei edellytetä, että kiinniottamista ja luovuttamista koskeva pyyntö on pakko toimittaa pohjoismaisen luovuttamissopimuksen liitteenä olevan kaavakkeen muodossa. Tästä voi hänen mukaansa seurata tulkintaongelmia, sillä Norjan lakiehdotuksessa on tarkoitus edellyttää, että pyyntö voidaan esittää vain mainitun kaavakkeen muodossa.

2.10 Kieli ja käännökset

Keskusrikospoliisi on kiinnittänyt huomiota siihen, että lakiehdotuksen 12 §:n 3 momentin ja 54 §:n 2 momentin mukaan keskusrikospoliisiin tulee huolehtia Suomeen saapuvien ja Suomesta lähtevien pyyntöjen kääntämisestä. Ehdotus vastaa EU-luovuttamislain säännöksiä. Keskusrikospoliisi katsoo, että ehdotusta tulisi pohtia uudelleen, sillä se siirtää syyttäjän virkatoimista aiheutuneet kustannukset toisen hallinnonalan vastattaviksi. Vähintäänkin tulisi huolehtia keskusrikospoliisille aiheutuvien kulujen korvaamisesta. Keskusrikospoliisi pitää onnistuneena omaisuuden tai todistusaineiston jäädyttämistä koskevien päätösten täytäntöönpanosta Euroopan unionissa annetussa laissa (540/2005) tehtyä ratkaisua, jonka mukaan toimivaltainen syyttäjä huolehtii kääntämisestä ja keskusrikospoliisi avustaa tässä tehtävässä. Tällöin se, jolla on päätösvalta asiassa, vastaa myös kuluista.

2.11 Säilöön ottaminen

Keskusrikospoliisi toteaa, että voimassaolevan pohjoismaisen luovuttamislain mukaan henkilö voidaan ottaa säilöön sellaisen rikoksen johdosta, josta hänet voidaan luovuttaa, vaikka pyyntöä hänen luovuttamisestaan ei olisi vielä tullut, jos luovuttamispyynnön lähettävä valtio on sitä pyytänyt tai hänet on siellä etsintäkuulutettu. Säännöstä voidaan soveltaa esimerkiksi tilanteessa, jossa Suomessa kansallisesti etsintäkuulutettu henkilö on jostain syystä joutunut poliisi- tai tullitarkastukseen toisessa Pohjoismaassa ja tässä yhteydessä tarkistetaan henkilön tausta myös Suomen viranomaisilta. Keskusrikospoliisiin mukaan henkilön kiinniottaminen tällaisessa tilanteessa ei olisi ehdotetun lain mukaan mahdollista esimerkiksi viikonlopun aikana.

2.12 Määräajat

Helsingin käräjäoikeuden mukaan EU-luovuttamislain soveltamisessa on ollut epäselvyyttä siitä, mistä hetkestä päätöksenteolle annettu kolmen päivän määräaika lasketaan, jos luovutettavaksi pyydetty on antanut suostumuksensa luovuttamiselle. Käräjäoikeuden mukaan ehdotetun pohjoismaisen luovuttamislain 29 §:ään olisi selvyyden vuoksi kirjattava, että määräaika lasketaan siitä, kun suostumus on annettu käräjäoikeudessa luovuttamisasian pääkäsittelyssä.

2.13 Puolustaja

Suomen asianajajaliitto katsoo, että ehdotetun lain 48 §:ssä määrättävän puolustajan tulisi ehkä kuitenkin olla edunvalvoja. Puolustajan määrääminen luo edellytykset paremmalle oikeusturvalle, mutta voi olla vaikeasti toteutettavissa, mikäli puolustajalla ja päämiehellä ei ole yhteistä kieltä ja fyysinen välimatka on huomattava.

2.14 Luovuttamisen pyytäminen

Rikosseuraamusvirasto kiinnittää huomiota siihen, että vapausrangaistuksen täytäntöönpanon osalta pohjoismaisessa luovuttamissopimuksessa ja ehdotetussa laissa ei esitetä alarajaa pyynnön perusteena olevalle vankeustuomiolle. Käytännössä luovuttamisasian käsittelyn vaatima aika kuitenkin rajoittaa pidätysmääräyksen tekemistä kovin lyhyistä vankeusrangaistuksista.

Valtakunnansyyttäjänvirasto katsoo, että esityksen perusteluissa on tarpeen nimenomaisesti mainita, että käytettäessä kansainvälistä yhteydenpitojärjestelmää Interpolia, pyyntö toimitetaan keskusrikospoliisille.

Valtakunnansyyttäjänviraston mukaan selostettaessa luovuttamista toisesta Pohjoismaasta Suomeen on tärkeää tähdentää sitä, että mikäli luovuttamisen edellytykset eivät enää olisi käsillä, koska esimerkiksi teko on vanhentunut, tai pidätysmääräys ei muutoin ole tarpeen, se tulisi välittömästi peruuttaa. Peruuttamisesta tulisi heti ilmoittaa keskusrikospoliisille.

Keskusrikospoliisi on todennut, että EU-luovuttamislakia sovellettaessa on tullut esille epä tietoisuus siitä, kuka on toimivaltainen tekemään pidätysmääräyksen tilanteessa, jossa henkilö on jo tuomittu alioikeudessa, mutta tuomio ei ole lainvoimainen, koska henkilö on valittanut päätöksestä, ja hänen olinpaikkansa on tuntematon. Keskusrikospoliisi toteaa, ettei esityksessä ole otettu kantaa tällaiseen tilanteeseen.

Helsingin käräjäoikeus toteaa, että ehdotetun pohjoismaisen luovuttamislain 50 §:n 2 momentin mukaan kiinniottamista ja luovuttamista Suomeen vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten voidaan pyytää, jos pyynnön perusteena olevasta teosta on annettu täytäntöönpanokelpoinen tuomio Suomessa ja tuomittu seuraamus on vankeusrangaistus. Pohjoismainen luovuttamissopimus ei edellytä tuomion täytäntöönpanokelpoisuutta. Ehdotettu lainkohta on yhdenmukainen EU-luovuttamislain 53 §:n 2 momentin kanssa. Käräjäoikeuden mukaan ehdotettu täytäntöönpanokelpoisuuden vaatimus saattaa estää luovuttamisen tilanteissa, joissa se olisi perusteltua. Esimerkiksi tilanteessa, jossa henkilö on tuomittu törkeistä talousrikoksista pitkään vankeusrangaistukseen kansliassa annetulla tuomiolla ja määrätty siinä heti vangittavaksi.

2.15 Erityissäännön noudattaminen

Helsingin käräjäoikeuden mukaan ehdotetun lain 55 §:ää tulisi täydentää siten, että siitä ilmenisi, miten pykälän 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu toisen Pohjoismaan kieltäytymisperusteen olemassaolon selvittäminen aloitetaan. Käräjäoikeuden mukaan olisi hyvä, jos laissa olisi selkeä määräys siitä, aloitetaanko kieltäytymisperusteen olemassaolon selvittäminen väitteen perusteella vai viran puolesta.

2.16 Etsintä, takavarikko ja omaisuuden siirtäminen

Valtakunnansyyttäjänvirasto ja Tampereen kihlakunnan syyttäjänvirasto ovat kiinnittäneet huomiota siihen, että pakkokeinolain (450/1987) 4 luvun 15 a §:n mukaan takavarikkoa koskeva päätös on saatettava tuomioistuimen vahvistettavaksi. Asia käsitellään sen paikkakunnan käräjäoikeudessa, jossa takavarikointi on toimitettu. Tämä voi käytännössä johtaa siihen, että

luovuttamisasia ja takavarikkoasia tulevat käsiteltäviksi eri tuomioistuimissa sijaitsevilla kärjäoikeuksilla.

Valtakunnansyyttäjänviraston mukaan estettä ei liene sille, että takavarikkoasia otetaan käsiteltäväksi luovuttamisasiassa toimivaltaisessa tuomioistuimessa. Ehdotetun lain perusteluissa olisi hyvä tuoda esille tarkoituksenmukainen menettely näissä tilanteissa.

Tampereen kihlakunnan syyttäjänviraston mukaan on epäselvää, onko takavarikko syytä vahvistaa tuomioistuimessa EU-luovuttamislain 66 §:ssä ja ehdotetun pohjoismaisen luovuttamislain 63 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa. Jos vahvistaminen tulee tehdä, virasto katsoo, että se tulisi voida tehdä myös luovuttamisasiassa toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

Helsingin kärjäoikeus toteaa, että etsintää, takavarikkoa ja omaisuuden siirtämistä koskeva ehdotuksen 63 § ei sisällä 25 artiklan 2 kappaletta vastaavia säännöksiä. Mainitun artiklan 2 kappaleen mukaan esineet luovutetaan myös siinä tapauksessa, ettei pohjoismaista pidätysmääräystä voida panna täytäntöön siksi, että henkilö on kuollut tai paennut.

2.17 Vapaudenmenetyksajan vähentäminen

Rikosseuraamusvirasto toteaa, että ehdotetun pohjoismaisen luovuttamislain 64 §:n 2 momentissa on vapaudenmenetyksen vähentämisestä vastaava säännös kuin EU-luovuttamislainsäädännössä. Säännöksen mukaan rangaistuslaitoksen johtaja vähentää luovuttamismenettelyssä aiheutuneen vapaudenmenetyksen ajan suoritetusta rangaistuksesta. Koska vankiloiden organisaatio on muuttunut vankeuslain (767/2005) tultua voimaan 1.10.2006, Rikosseuraamusvirasto ehdottaa säädökseen rangaistuslaitoksen johtajan tilalle aluevankilan täytäntöönpanosta vastaavaa virkamiestä.

2.18 Terminologia

Keskusrikospoliisi katsoo, että sekä EU-luovuttamislainsäädännössä että ehdotetun pohjoismaisen luovuttamislainsäädännössä tehty ratkaisu siitä, että laissa käytetään samaa käsitettä luovuttamisesta kuin yleisessä luovuttamislainsäädännössä, voi aiheuttaa sekaannusta.

Oulun kärjäoikeus on sitä vastoin todennut, että se pitää erittäin tärkeänä sitä, että kaikkien luovuttamista koskevien lakien käsitteet saadaan yhdenmukaisiksi.

Valtakunnansyyttäjänvirasto toteaa, että ehdotetussa laissa omaksuttu systematiikka ja yhdenmukainen käsitteistö näyttävät vastaavan voimassa olevaa lainsäädäntöä, mikä helpottaa uuden lain omaksumista.

2.19 Pakkokeinolain muuttaminen (1 luvun 8 §)

Professori Dan Frände ei pidä kohtuullisena, että ehdotettu pakkokeinolain uusi säännös ei asettaisi rajoitteita luovuttamisen pyytämiseksi tilanteissa, joissa henkilön olinpaikka on tunnettu toisessa valtiossa. Ehdotettu säännös ei edellytä, että ulkomailla oleskelemaan henkilöön olisi otettu yhteyttä ennen luovuttamispyynnön esittämistä. Frände katsoo, että luovuttamista varten annetun

vangitsemispäätöksen edellytyksenä tulisi olla, että esitutkinta- ja syytetoimenpiteet sekä kutsuminen pääkäsittelyyn on tehty tavanomaisen kansainvälisen rikosoikeusapumenettelyn mukaisesti.

Oulun käräjäoikeus yhtyy työryhmän perusteluihin pakkokeinolain 1 luvun 8 §:n muuttamisesta.

Helsingin käräjäoikeus kiinnittää huomiota siihen, että ehdotuksen mukaan vangitsemisen perusteena olisi tuleva luovuttamisesta päättäminen, jonka edellytyksenä olisi kyseinen vangitsemispäätös. Henkilöön kohdistuvan vapaudenriiston perusteiden on syytä olla täsmällisiä. Vähintäänkin hallituksen esityksen perusteluissa tulisi korostaa, että vangitseminen ehdotetulla perusteella on aina toissijaista vangitsemiskynnyksen alhaisuudesta huolimatta.

2.20 Henkilöstövaikutukset

Helsingin kihlakunnan syyttäjänvirasto ja Suomen Syyttäjyhdistys ovat kiinnittäneet huomiota siihen, että ehdotetun lainsäädännön toteutuminen merkitsee lisätoita syyttäjälaitokselle ja erityisesti niille kihlakunnansyyttäjille, jotka jo hoitavat EU-luovuttamislain mukaisia syyttäjän tehtäviä. Syyttäjyhdistyksen mukaan myös pakkokeinoasioiden varalta päivystävien syyttäjien työ lisääntyy. Vaikka pohjoismaisen luovuttamislain nojalla tapahtuneet luovuttamiset Suomesta ovat lukumääräisesti olleet vähäisiä, syyttäjyhdistyksen arvion mukaan nyt EU-luovuttamislain nojalla toimivaltaiset syyttäjät saavat hoitaakseen jopa kaksinkertaisen määrän toimenpiteitä nykytilanteeseen verrattuna. Henkilöstöressurssien riittävyyteen ja varallaolojärjestelmän houkuttavuuteen tulee kiinnittää huomiota ja tarvittaessa ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin. *Helsingin kihlakunnan syyttäjänviraston* mukaan lisätehtävät tulisi ottaa huomioon syyttäjälaitokselle osoitettavissa määrärahoissa.

Myös *Oulun käräjäoikeus* kiinnittää huomiota henkilöstövoimavarojen riittävyyteen.

Oulun kihlakunnan syyttäjänvirasto toteaa, että pohjoismaisten luovuttamisasioiden käsittelyn kyseisille virastoille aiheuttamaa työmäärän lisäystä on syytä seurata ja tarvittaessa jakaa työmäärää useampiin yksiköihin. Myös *Tampereen käräjäoikeus* kiinnittää huomiota siihen, että asioiden lukumääriin on jatkossa kiinnitettävä huomiota käräjäoikeuden resurssitarpeita arvioitaessa.

Sisäasiainministeriö toteaa, että siltä osin kun esityksessä katsotaan sisäasianministeriön ja poliisin tehtävien vähenevän, kyse ei ole kovin suurista tehtävämääristä.

Keskusrikospoliisi on todennut, että ehdotetun lain 18 §:ssä sille esitetyt tehtävät lisäävät jonkin verran keskusrikospoliisin tehtäviä. Työmäärän lisäystä lienee syytä tarkastella vielä tarkemmin. Keskusrikospoliisi pitää tärkeänä myös seurata uuden menettelyn sujuvuutta, jotta siinä mahdollisesti esiintyvät ongelmat saadaan pikaisesti korjattua.

Helsingin kihlakunnan syyttäjänvirasto ja Oulun kihlakunnan syyttäjänvirasto ovat kiinnittäneet huomiota ehdotuksen aiheuttamiin koulutustarpeisiin syyttäjille ja käräjäoikeuksille. Koulutustarpeet tulisi ottaa huomioon syyttäjälaitokselle osoitettavissa määrärahoissa.

Sisäasiainministeriö on todennut, että keskusrikospoliisin henkilöstö tarvitsee koulutuksen uusiin tehtäviin.

2.21 Muuta

Tampereen kihlakunnan syyttäjänviraston mukaan mietinnön yleisperusteluissa todetaan virheellisesti, että vuosina 2004 – 2006 on EU-luovuttamislain mukaisessa menettelyssä luovutettu toiseen Pohjoismaahan vain muutama henkilö, joista vain yksi olisi ollut Suomen kansalainen. Viraston mukaan Tampereen käräjäoikeudessa on mainittuna aikana luovutettu EU-luovuttamislain mukaisessa menettelyssä neljä henkilöä, jotka kaikki ovat olleet Suomen kansalaisia.

Keskusrikospoliisin mukaan ehdotetun lain 57 §:ää tulisi tarkentaa siten, että kyse on tapauksesta, jossa henkilöä on tarkoitus syyttää sellaisesta teosta, jonka perusteella henkilön luovuttanut Pohjoismaa olisi voinut kieltäytyä luovuttamisesta ja jossa lupaa pyydetään jälkikäteen.

Keskusrikospoliisin mukaan lakiehdotuksen 44 §:n toisesta lauseesta puuttuu sana ”...viranomaisten sopimana aikana mahdollisimman pian...”.

Keskusrikospoliisin mukaan lakiehdotuksen 50 §:n 1 momentissa pitäisi lukea ”...on säädetty rangaistukseksi vähintään...”.

Keskusrikospoliisin mukaan lakiehdotuksen 47 §:n ensimmäisen kappaleen perusteluista puuttuu sana ja lauseen tulisi kuulua ”... henkilö saataisiin ilman eri lupaa *saattaa* vastuuseen toisessa Pohjoismaassa...”.

Valtakunnansyyttäjänviraston mukaan mietinnön sivulla 30 toiseksi viimeisessä kappaleessa on kirjoitusvirhe. Oikea muotoilu rivillä kolme pitäisi olla *esitutkinta- ja syytetoimenpiteitä*.

Valtakunnansyyttäjänviraston mukaan 53 §:ssä tarkoitettaneen viitata paitsi 11 §:n 1 momenttiin nimenomaan 4 momenttiin, ei siis 2 momenttiin.

Oulun käräjäoikeuden mukaan ehdotetun lain 32 §:n 1 momentissa sana *jäsenvaltion* pitäisi korvata sanalla *Pohjoismaan*.

LAUSUNTOPYYNNÖT TYÖRYHMÄN MIETINNÖSTÄ

Sisäasiainministeriö/poliisiosasto*
Oikeusministeriö/kansainvälinen yksikkö*
Ulkoasiainministeriö*
Rikosseuraamusvirasto*

Korkein oikeus
Helsingin käräjäoikeus*
Kuopion käräjäoikeus*
Oulun käräjäoikeus*
Tampereen käräjäoikeus*

Valtakunnansyyttäjänvirasto*
Helsingin kihlakunnan syyttäjänvirasto*
Kuopion seudun kihlakunnan syyttäjänvirasto
Oulun kihlakunnan syyttäjänvirasto*
Tampereen kihlakunnan syyttäjänvirasto*

Keskusrikospoliisi*
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia

Suomen Asianajajaliitto*

Käräjäoikeustuomarit ry.
Suomen syyttäjäyhdistys ry.*
Suomen Lakimiesliitto
Suomen demokraattiset lakimiehet ry.
Amnesty International, Suomen osasto

professori Dan Frände*
professori Raimo Lahti
Professori Kimmo Nuotio

* tähdellä on merkitty ne viranomaiset, yhteisöt ja henkilöt, jotka ovat toimittaneet lausuntonsa